

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

בעניין: מדינת ישראל

תובעת ע"י חגית זכאי

נ ג ד

1. יונה (שלמה) כהן ע"י עו"ד רובינשטיין
2. יעקב לב ע"י עו"ד רפי בלושטיין
3. דודי גל ע"י עו"ד המבורג
4. יצחק וייצמן ע"י עו"ד אילון אבי

נאשמים

גזר דין

השאלה בקליפת אגוז

1. בעידן המידע המודרני, מאגרי מידע רבים מכילים אינפורמציה האמורה להיות חשאית ולהינתן לאנשים המוסמכים בלבד. למותר לציין, שאינפורמציה זו יכולה להיות בעלת ערך כלכלי לאנשים רבים. במקרה שלפנינו, ארבעה נאשמים שונים ששלושה מהם הם חוקרים פרטיים, הורשעו בכך שהשיגו והשתמשו במידע מתוך מאגרים חסויים. מהו העונש הראוי על עבירות מעין אלו?

2. לצורך גזירת הדין נסביר בקצרה את הרקע העובדתי לעבירות שלפנינו, נדון בעונש הראוי לעברייני צווארון לבן, בעונש הראוי לפוגעים במאגרי מידע, ובבעיות הניצבת בפני החוקרים הפרטיים בישראל. לאור המסקנות שנגיע אליהן, ננסה להשליך על העונש הראוי לארבעת הנאשמים שלפנינו, כל אחד ונסיבותיו המיוחדות.

הרקע הכללי לכתב האישום

3. ארבעת הנאשמים שלפני הם משייריה של פרשה מקיפה הרבה יותר שבעטייה הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי כנגד חמישים נאשמים לערך. העובדות העקרוניות היו זהות

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

- 1 בכל המקרים ורק הדמויות שבהן התחלפו. הרקע לעניין הוא שימוש במאגרי מידע שלא
2 כדין.
3
- 4 4. כאן צריכים אנו להסביר קמעא. קיימים מאגרי מידע רבים כאשר הבולטת מבין
5 מחזיקות המידע היא המדינה על רשויותיה השונות. קיימת אינפורמציה גדולה ומקיפה
6 על כל אזור מאזרחי המדינה (ולא רק על אזרחים) החל מיום היוולדו ועד יום מותו
7 ואפילו לאחר מכן (כתעודות רפואיות שונות). מאגרים אלה מפוזרים בין רשויות שונות
8 ולא תמיד מתואמים ביניהם.
9
- 10 5. ניתן לחלק את המעורבים בפרשה בצורות שונות אך לענייננו נחלק זאת לפי קרבתם
11 למקור המידע. לנוחיות מצורף תרשים זרימה קצר המסביר בצורה סכימתית כללית את
12 האירועים שלפנינו, ונסביר. בראש ובראשונה, יש לנו את עובדי הציבור שכל אחד מהם
13 הוא בעל גישה למאגר ספציפי. עובדי הביטוח הלאומי אחראים על מאגר הביטוח
14 הלאומי, עובדי מס הכנסה אחראים על מאגרי מס הכנסה, שוטרים על מסופי המשטרה
15 וכו'. המשותף לכל אלו הוא, כי מדובר בעובדי ציבור. המעגל הראשוני הינו לכן אותם
16 אנשים אשר ידם על ברז המידע, ברצונם יפתחו וברצונם יסגרו. כמובן, חובה עליהם על פי
17 החוק והדין להשתמש בנתונים אלו אך ורק בהתאם למטרות המאגר ולחוק.
18
- 19 6. רחוקים ממקור המידע הם אותם חוקרים פרטיים שיש להם קשר ישיר עם מקור המידע
20 והם אלו שמקבלים אותו ממקור המידע ומספקים אותו הלאה. כפי שניתן היה לראות
21 מעובדות המקרה שלפנינו ומהמקרים האחרים הרי בדרך כלל לכל מקור שכזה ישנו חוקר
22 פרטי אחד בלבד המקבל ממנו מידע. במילים פשוטות, עובד הציבור נותן בדרך כלל אמון
23 בחוקר פרטי אחד בלבד שלו הוא מספק את המידע.
24
- 25 7. רחוקים עוד יותר בשרשרת המידע הם אותם חוקרים פרטיים אשר אינם קשורים ישירות
26 למקור המידע אלא קונים את המידע מחוקר פרטי אחר אשר הוא קשור למקור המידע
27 ו/או ייתכן ואף הוא רכש אותו ממקור אחר. יושם לב כי בתרשים מופיעים אנשים שונים

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

- 1 ברמות שונות לפי קרבתם לעובד הציבור מקור המידע. נדגיש כי התרשים מכיל מידע
- 2 מעבר לכתבי האישום הנוכחיים ומטרתו היא הצגה כללית ותיאורית בלבד.
- 3
- 4 8. מכתבי האישום השונים עולה תמונה עגומה על פיה ישנם חוקרים פרטיים לא מעטים
- 5 אשר יש להם קשרים עם עובדי ציבור שיש להם גישה למאגרי מידע. בין החוקרים
- 6 הפרטיים עצמם, מתנהל מסחר ער בהיקפים גדולים של מידעים שונים ממאגרי המידע
- 7 הנקנים, נמכרים, ומוחלפים.
- 8
- 9 9. נסביר כי אין צורך בהרבה עובדי ציבורי שישתפו פעולה עם החוקרים הפרטיים. ייתכן
- 10 ועובד ציבור יספק מידע לחוקר פרטי אחד בלבד. אולם, אותו חוקר מוכר את המידע
- 11 לחוקרים אחרים שגם הם יכולים למכור זאת לחוקרים אחרים וכן הלאה וכן הלאה.
- 12
- 13 10. התרשים שלפנינו מראה מגוון ער של אפשרויות. כך למשל, הנאשם מס' 3 דודי גל, היה
- 14 בעל קשר למקור אחד והוא שרון זבריקו שהיה עובד חב' בזק. אולם, הנאשם גל מכר
- 15 לחוקרים פרטיים רבים את "שללו" משרון זבריקו במשך שנים. הנאשמים 1 ו-2 יונה
- 16 כהן ולב יעקב רכשו מגל פעמים רבות את שהשיג מזבריקו. אולם בנוסף רכשו נאשמים
- 17 אלו פלטים נוספים מאנשים אחרים. הנאשם ויצמן שלפנינו מואשם רק כי רכש את
- 18 הפלטים מגל מספר פעמים.
- 19
- 20 11. אותו חוקר פרטי יכול לעתים להיות מקושר לעובד ציבור אחד, למכור את המידע
- 21 שברשותו לחוקרים אחרים שלהם קשרים עם עובדי ציבור אחרים, ולקנות מהם את
- 22 המידע שלהם. כך עולה גם במקרה שלפנינו וגם משאר כתבי האישום בתיקים שונים.
- 23
- 24 12. תמונה זו מגלה מסחר ער במדעים כאשר שחקנים רבים משתתפים בו. עובדי הציבור,
- 25 החוקרים הפרטיים הראשוניים המקושרים לאותם עובדי ציבור, וחוקרים פרטים אחרים
- 26 הקונים, מוכרים, מחליפים וכן הלאה. המציאות היא לכן שחוקר פרטי המעוניין
- 27 באינפורמציה כלשהי יודע כי ישנם לא מעט חוקרים אחרים המקושרים למי שצריך
- 28 ויכולים לספק לו מידע אם יבקש. כל שעליו לעשות לכן הוא לנסות ולהגיע לאותם

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

חוקרים פרטיים "מקושרים" ולשלם את המחיר המתאים. החוקרים הפרטיים ידעו
ולצערי כפי הנראה אף יודעים כיום למי ניתן לגשת ולא אוסיף בכך.

ומכאן לעונשים הראויים.

מהן עבירות צווארון לבן?

13. עבירות של חוקרים פרטיים מסווגות כעבירות צווארון לבן ונסביר. עבירות צווארון לבן
כהגדרתן הקרימינולוגית הן עבירות של החזקים והעשירים בחברה. ההגדרה המקובלת
היא של הקרימינולוג האמריקאי אדווין סטרלנד עוד משנת 1939 על פיה עבירת צווארון
לבן היא "עבירה של אדם מכובד בעל מעמד חברתי גבוה במהלך עיסוקו המקצועי". במסגרת
זו נכללים כמובן נזקי השחיתות השלטונית, הקשרים הלא ראויים בין ההון והשלטון וכן
הלאה. יושם לב כי הדגש הוא על שתי נקודות; מעמדו החברתי הגבוה של העבריין, והיות
העבירה חלק מעיסוקו המקצועי.

14. ההגדרה הקלאסית של עבירות צווארון לבן איננה כוללת בתוכה עבריינים קטנים שביצעו
עבירות זיוף פעוטות. נתמך סעד המרמה בטופס ההצהרה, קופאי בסופרמארקט הגונב
מקופת המעביד, וכן הלאה אינם נחשבים כעברייני צווארון לבן. זאת היות ואינם בעלי
מעמד חברתי גבוה.

15. על פי אותו הגיון, עורך דין ו/או מנהל חברה הנאשמים ברצח בני זוג, ו/או באלימות אינם
נחשבים כעברייני צווארון לבן. הדגש הוא על היות העבירה חלק מעיסוקם. למשל, פקיד
בנק שתוך כדי עיסוקו מועל בסכומים גדולים ומנצל את האימון הרב שניתן בו, מוגדר
כעבריין צווארון לבן.

16. ישנה הסכמה במחקר הקרימינולוגי כי עבירות צווארון לבן הן המסוכנות והפוגעות ביותר
בחברה. הן מבחינת הנזק הכלכלי הכספי, והן מבחינת הנזק הפיזי והבריאותי הנגרם

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 לאנשים. יש מלומדים הסבורים שעבריינות צווארון לבן היא הבעיה החברתית הקשה
2 ביותר העומדת בפני המדינה הליברלית המודרנית.¹
3
4 ומכאן לעבירות שלפנינו.

עבירות של שימוש לא חוקי במאגרי מידע

- 7
8 17. אין חולק שחברתנו היא חברת המידע. בעולמנו היום מצטברת כמות עצומה של מידע על
9 כל אדם ואדם. מידע הנוגע לכל צדדי אישיותו והכולל פרטים על רכוש, גופו, העדפותיו,
10 נטיותיו, הוצאותיו, ועוד ועוד. ריבוי מידע זה איננו מצטמצם כמובן לבני אדם דווקא
11 אלא מתרחב גם לגבי תאגידים, גופים ממשלתיים ומדינות שלמות. כמעט כל מידע
12 משמעותי כיום נמצא בדרך זו או אחרת בקבצי מחשב שונים המקושרים בדרך זו או
13 אחרת לאינטרנט.
14
15 18. מידע זה שחלקו מסווג וסודי וחלקו עוסק בצנעת הפרט של רבים נמצא דרך קבע תחת
16 התקפתם של האקרים רבים. עברייני מחשב רבים מנסים להגיע אל מידע זה ולהשתמש
17 בו. משחקי חתול ועכבר מתקיימים בין אלו המנסים להגן על המידע ובין אלו המנסים
18 לחדור אליו או לפגוע בו.
19
20 19. ישנם מלומדים שהרחיקו לכת עד כדי לטעון כי בסופו של דבר יזלוג כל המידע החשאי
21 והאישי ויהפוך בעל כורחנו למידע ציבורי הפתוח לכולם. כולנו לדעתם נצטרך לחיות
22 בעולם אמיץ שבו כולם יודעים הכל על כולם.²

¹העבירות מכונות "עבירות הצווארון הלבן" עקב המנהג באותה תקופה להשתמש בצווארונים במנותק מהחולצה (לשם חיסכון בכביסה). לבעלי המעמד הגבוה היה צווארון לבן ומכאן הכינוי. ספרות רבה ומקיפה נכתבה מאז על עבריינות צווארון לבן. ראו למשל הספרים הבאים:

James William Coleman (2001) "The Criminal Elite: Understanding White-Collar Crime" (Fifth Edition), W H Freeman & Co; J.H. Reiman (July 2000), *The Rich Get Richer and Poor Get Prison: Ideology, Class, and Criminal Justice* (6th edition), Allyn & Bacon.

בעברית ראו: אברהם.נ. טננבוים (2003) "על שוטרים וגנבים - סוגיות בקרימינולוגיה" משרד הבטחון הוצאה לאור. פרק יב'.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1

2 20. אכן, כולנו תקווה שחזון בלהות זה שבו תאבד פרטיותו של האדם לא יתקיים. אולם
3 קיימת סכנה מוחשית להגנה על פרטיותם של האנשים. הטכנולוגיות מתפתחות,
4 המצלמות מוזערות, ומדי יום קל יותר לפגוע בפרטיותם של אנשים שלווים שכל חפצם
5 הוא לשבת בשלווה ובנחת להנאתם.

6

7 21. ברשימת הגופים שבבעלותם מידע מקיף על הציבור עומדת המדינה בבדידות מזהרת
8 בראש הרשימה. המדינה על רשויותיה השונות איננה רק אוספת את המידע, אלא
9 לעיתים אף פוקדת על הציבור למסור לה אותו והוא חייב לעשות כן. כלל האנשים
10 המצייתים לחוק ומוסרים את המידע לגופים הממלכתיים השונים, מצפים (ובצדק) כי
11 הממונים יעשו כל שלא ידם על מנת למנוע דליפה והדלפה של מידע אישי שכזה לאחרים.

12

13 22. חשיבות יתירה ניתנת לכך כאשר מידע זה איננו רק בעל ערך אישי גרידא אלא בעל ערך
14 כלכלי. מידע אודות עסקאות, רכוש, העברות, בעלי זכויות, וכן הלאה, לא יסולא בפז.
15 מתחרים, מתעניינים, ועוד בעלי עניין אחרים היו שמחים לשלם הון עבור מידע זה אותו
16 מחזיקה המדינה בתוקף סמכותה וללא כל תמורה.

17

18 כיצד ניתן למנוע שימוש לא חוקי במאגרי המידע?

19

20 23. הדעה המקובלת הנתמכת גם במחקרים אמפיריים היא כי הדרך למניעת עבירות צווארון
21 לבן היא עונשים חמורים ונסביר מדוע. על השאלה מהן מטרות הענישה? נשפכו
22 אוקינוסים של דיו ועד היום יש עליהן מחלוקת. מקובל אבל בשיח המשפטי לדבר על
23 ארבע מטרות ענישה עיקריות. גמול, מניעה, הרתעה, ושיקום.³ במשפט המודרני, הרי
24 הרתעה היא המטרה המקובלת ביותר.

²ראו ניב אחיטוב "עולם ללא סודות – על חברת המידע הפתוח" סדרת עתידות – הוצאת עם עובד, תשס"ב (2001).

³יושם לב שאלה המטרות המשפטיות המקובלות. לאלה יש להוסיף את הגישות הסוציולוגיות לענישה השונות לחלוטין אלא שאין ענייננו כאן לעסוק בהן. לגישות אלו ראו:

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1

2 24. אלא שכידוע ישנן שאלות כבדות משקל לגבי מידת הרתעתו של העונש. ישנם מלומדים
3 לא מעטים הסוברים כי העונש במתכונתו כיום איננו מרתיע חלק מהעבריינים ובחלק
4 מהעבירות, ונפרט. הנחת היסוד של ההרתעה מניחה כי האדם הוא יצור רציונלי הבוחר
5 באופן חופשי בין מגוון קוי התנהגות חילופיים. לא זאת אלא שבחירתו מונעת על פי
6 שיקולי תועלת ומתוך מטרה למקסם את תועלתו. אלא שהנחות יסוד אלו אינן
7 מתקיימות בחלק גדול מהעבריינים ובחלק מן העבירות. אנשים רבים פועלים שלא
8 בהיגיון ומתוך אובדן חושים רגעי, וממילא לא ברור שהרתעה רלוונטית לגביהם.

9

10 25. מחלוקת זו כמו גם מחלוקות קרימינולוגיות אחרות היא עתיקת יומין. אולם גם
11 מתנגדיה המרים ביותר של אסכולת ההרתעה מודים כי ההרתעה פועלת ויעילה כאשר
12 מדובר בנאשמים הגיוניים, מכלכלי טוב ורע השוקלים שיקולים אישיים ורציונליים. אלו
13 מהווים את רובם המוחלט של עברייני הצווארון הלבן, כולל האחראים על שמירת מאגרי
14 המידע למיניהם.

15

16 26. ומן התיאוריה הרמה לעולם המעשה. במילים פשוטות יותר, אין לי כל ספק ופקפק כי
17 אם היו כל המופקדים על שמירת המידע יודעים ומשוכנעים כי כל המפקיר פיסת מידע
18 אחת, דינו לכלא, הייתה נפסקת מיידית ומשמעותית זליגת המידע החסוי. הקלות הבלתי
19 נסבלת שבה מידע שכזה זורם לידיים הלא מורשות ולא מתאימות צריכה להפסק. בתי
20 המשפט אינם יכולים אולי לתקן את העולם אך הם יכולים למלא את חלקם בנסיונות
21 לכך. והניסיון לתיקון במקרים כגון אלו הוא על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה, ובמסגרת
22 המקובלת הכוונה היא מאסר בפועל.

23

D. Garland "Sociological perspectives in punishment" *Crime and Justice: A review of research* (Chicago, M. Tonry, Ed. 1991B). pp. 115-165. D. Garland *Punishment and modern society: A study in social theory* (Chicago, 1990).

בעברית ראו: אברהם טננבוים "הגישה הסוציולוגית היסטורית לענישה פלילית", בתוך הספר "עבריינות וסטייה חברתית – תיאוריה ויישום" (עורכים: משה אדד ויובל וולף), עמ' 173-213 הוצאת אוניברסיטת בר-אילן תשס"ב.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

27. דומני שאין חולק שבין שאר האמצעים לשמירה על חשאויות המידע, אין מנוס משימוש בענישה כואבת ותקיפה כלפי אלו המופקדים על שמירת המידע ומעלו באימון. אנשים רבים מאוד בשירות הציבורי הם בעלי גישה למידע. על בתי המשפט לשלוח מסר חד-משמעי לכל אלו אשר השתמשו לרעה בכוחם והעבירו את המידע לאלה שאינם מוסמכים לקבלו. לא לחינם מוגדרת העבירה על כך כפשע וקבוע לה בחוק עונש מאסר של חמש שנים (סעיף 16 לחוק הגנת הפרטיות התשמ"א - 1981).

7

28. דעתי לכן היא שהעונש ההולם והמתאים הוא עונש המאסר. זהו העונש שבו מביעה החברה בצורה ברורה את שאט נפשה מן העבירה. וכשמדברים אנו על מאסר, מדברים אנו על מאסר של ממש, ולא מאסר בעבודת שירות. זאת משום שאחת מתכליות הענישה העיקריות בעבירות של מעין אלו היא הטבעת אות קלון וגינוי על הנאשם. ממילא אין זה מן הראוי לקבוע ריצוי המאסר בעבודות שירות, היות והציבור איננו רואה בעבודות שירות מאסר של ממש ותכלית הענישה מתפוגגת.⁴

14

שאלת האחידות בענישה

16

29. כל ארבעת הסנגורים טענו בלהט לענין האחידות בענישה ולטענה זו שני ראשים. הראש הראשון קשור לטענה כי במקרה שלפנינו מבין פסקי הדין הרבים שניתנו על אנשים שונים שהיו מעורבים בפרשה, הרי עונש כזה או אחר היה נמוך מאשר מבקשת הפרקליטות להטיל. הראש השני טען כי בפרשות דומות אחרות בעבר, (שאינן קשורות למקרה שלפנינו) הטילו בתי המשפט עונשים קלים ביותר.

22

30. מטבע הדברים, בנקודה זו היו הסנגורים חלוקים בדעתם, ואיש מהם בתורו ניסה להמעיט בחלקו של מרשו ולהפריז בחלקם של אחרים.

25

⁴ראו השופט (בדימוס) ד' לוי "גוזרים את הדין" המשפט, המכללה למנהל, כרך א' תשנ"ג, 185, 200.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

31. אין בידי להיענות לטענה זו. טבע העולם הוא שהנאשמים שונים, העבירות שונות, ואף אין
לכחד ויש להסכים שיש גם שופטים ותובעים שונים. אין טעם לעמוד כרוכל ולמנות בכל
מקרה ומקרה את שקיבל פלוני ו/או אלמוני. גם התביעה וגם ההגנה הביאו מקרה כזה או
אחר וניסו ללמוד ממנו לכאן או לכאן. ברור מאליי שניתן להסיק מסקנות לכאן או לכאן
והדברים ידועים.

32. אולם, המסר העולה מפסקי הדין שהועברו לי הוא כי "הממוצע" (אם ניתן לקרוא לכך
ממוצע) הוא הרשעת הנאשמים, ושליחתם למאסר לתקופות אלה או אחרות. שוב, אין
אני סבור שמן הראוי יהיה לפרט בין פסק דין לפסק דין.

33. מעבר לכל אלו, הרי ברור שענישה יכולה להשתנות אם השעה צריכה לכך. לאור העובדות
שהתגלו כנגד עיננו על מסחר ער במאגרי מידע הרי דווקא מן הראוי להחמיר.

34. כהערת אגב נוסף כי טענת האחידות בענישה כשלעצמה היא טענה שיש עליה מחלוקת
תיאורטית לא פשוטה. לא ברור כלל כי אחידות בענישה רצויה אפילו תהיה אפשרית.
ולכל הדעות אין אפשרות להגיע לאחידות "חישובית" על פיה נכניס נתונים מצד אחד
ונקבל את העונש ההולם בצד אחר. תמיד הייתה ותמיד תהיה שונות בענישה, והבדלים
בין מקרה למקרה וגזר דין לגזר דין. הכלל הברור והמקובל הוא שכל עוד אין שונות זו
חורגת בצורה בוטה מהמקובל, אין להתייחס אליה.⁵

עמדת בתי המשפט במקרים דומים

35. בכל הנוגע לענין עקרון האחידות בענישה שהוזכר לעיל, הרי שדברים דומים נאמרו על ידי
הש' דורנר אשר אמרה את הדברים הבאים:

25

⁵על הטענות כי אין להתייחס יתר על המידה לשונות בגזרי הדין ראו: אברהם טננבוים "על האחידות בענישה" משפטים (אדר תשנ"ה) כ"ד(3) עמ' 545-564.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 "ענישת עבריינים אינה עניין מכאני. לא ראוי להטיל גזרי-דין לפי תעריפים. בגדר שיקול-הדעת
2 הרחב שמוענק לשופטים בשיטתנו, שבה החוק קובע לרוב עונש מירבי, על השופטים מוטל
3 לקבוע את העונש ההולם לנאשמים האינדיבידואליים העומדים בפניהם" (ע"פ 5106/99, **סעידי**
4 **אבו-ניג'מה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1), 350, עמ' 354-355).

5
6 36. למרות האמור, הרי ברור כי הטלת עונש מאסר בפועל בעבירות נשוא כתב האישום
7 שבנדון משמעה חריגה מאחידות בענישה. בתי המשפט הרבו להזהיר כי ההרתעה היעילה
8 ביותר תושג על ידי ענישה בדרך של מאסר בפועל. כך בעבירות פליליות בכלל, ולעניין זה
9 הרי שעבירות הצווארון הלבן אינן נופלות מעקרון זה.

10
11 37. בעניין בן צבי (ע"פ (תל-אביב-יפו) 71227/01, **מדינת ישראל נ' אהוד בן צבי**, תק-מח 2002)
12 (2, 1540, עמ' 1544) הואשם הנאשם, בין השאר, בעבירות של שיבוש או הפרעה למחשב
13 וחדירה למחשב ושם אמרה השופטת ד' ברלינר, אב"ד את הדברים הבאים:

14
15 "לצערי, ענישה חמורה ומאסר מאחורי סורג ובריח, מהווה עדיין אמצעי נחוץ כדי להחזיר
16 נורמות ראויות והתייחסות ראויה לעבירות ולכיבוד החוק".

17
18 נראה לי כי הפסיקה בעניין זה צריכה ללכת בתלם שנחרש בזמנו, בהתייחסות לעבירות המס
19 למיניהן.

20
21 גם בעבירות המס נחלק בית המשפט לומר את דברו ולהבהיר כי אין בין מי ששולח ידו לקופת
22 המדינה לבין מי ששולח ידו לקופת הפרט מאום, זה גם זה גוב, וצריך לנקוט לגבי שניהם באותה
23 אמת מידה".

24
25 בעניין בן צבי הוטלו על הנאשם בבית משפט השלום בכפר סבא בת"פ 1394/99 6 חודשי
26 מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, שנתיים מאסר על תנאי, וכן קנס בסך 75,000
27 ש"ח. המדינה ערערה לבית המשפט המחוזי ושם הוטלו על המשיב (הנאשם) 18 חודשי
28 מאסר בפועל כאשר יתר חלקי גזר הדין נשארו בעינם.

29
30 38. אין להתעלם מהעובדה כי בענייננו קיים גם האלמנט של מתן שוחד תמורת אותו מידע
31 שהתקבל תוך פגיעה בפרטיותם של אנשים. לעניין חומרתה של עבירת השוחד ר' ע"פ
32 7865/01, **מדינת ישראל נ' דוד ביטון**, פ"ד נו(4), 739. וגם בעבירות אלה עמדת בית
33 המשפט היא כי יוטל עונש מאסר בפועל. כך למשל בתפ (ירושלים) 3078/00 **מדינת ישראל**

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

- 1 נ' **גל עזרא עוזי** (לא פורסם) שניתן על ידי כב' הש' יואל צור, סגן נשיא ביום 21.9.03
- 2 (פורסם באתר : http://www.nevo.co.il/Psika_word/shalom/s00003078-10.doc) הוטלו
- 3 על הנאשם 18 חודשי מאסר שמתוכם 8 חודשים יהיו לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריח ו-
- 4 10 חודשים ע"ת ל-3 שנים.
- 5
- 6 39. גם כאשר דובר בעברייני צווארון לבן אמר הש' ד. לויך בע"פ 355/88 **רפאל לוי נ' מדינת**
- 7 **ישראל**, פ"ד מג(3), 221, עמ' 265-266 את הדברים הבאים :
- 8
- 9 "אמנם כן, אנשי ציבור ועברייני צווארון לבן בד"כ, כאשר הם נתפסים בקלקלתם, מובאים
- 10 למשפט ונדרשים לתת את הדין על מעלליהם, מוצאים עצמם פגועים, מושפלים ומבוזים. אולם
- 11 אין להם אלא להלין על עצמם, שכך אונה להם, שהרי דווקא מהם מצפים שבאישיותם,
- 12 בהתנהגותם ובדרך חייהם ישמשו אות, דוגמא ומופת לאחרים. כגודל האמון הניתן בהם כן גדולה
- 13 האכזבה, כאשר הם מועדים ומתדרדרים. ככל שהם ראויים לתודה ולהערכה על פעולות חיוביות
- 14 שעשו למן הכלל, כך הם ראויים לגינוי ולסלידה, כאשר הם מנצלים לרעה את המעמד".
- 15
- 16 40. לכל אלו יש להוסיף את ת"פ (ירושלים) 510/96 **מדינת ישראל נ' חיים בן עטר**, תק-מח
- 17 2000(2), 29875 שם הוטלו על הנאשם, בין השאר, 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין
- 18 עבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים.
- 19
- 20 41. ברע"פ 608/01 **אהרון לביא ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2001(2), 479 נדחתה בקשת
- 21 רשות ערעור של המבקשים אשר הואשמו בעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים, קשירת
- 22 קשר לביצוע פשע, הוצאת מסמך ממשמורת חוקית ובעבירות לפי חוק הגנת הפרטיות.
- 23 בבית המשפט המחוזי הוטלו על המבקש 1 24 חודשי מאסר, מתוכם 14 חודשים לריצוי
- 24 בפועל ועל המבקשת 2 אשר זוכתה מעבירה של לקיחת שוחד 14 חודשים מאסר מתוכם
- 25 שישה חודשים לריצוי בפועל. במקרה זה ציין המשנה לנשיא ש' לויך כי "**העונש הקל-יחסית**
- 26 **שהוטל על המבקשים אינו מצדיק התערבות בגלגול שלישי...**" (הדגשה שלי – א.ט.).
- 27
- 28 42. בע"פ 6129/94 **אלי בן יחזקאל שמבי נ' מדינת ישראל**, תק-על 95(1), 105, נדחה ערעור של
- 29 המערער על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בת"פ 275/94. בבית המשפט
- 30 המחוזי נידון המערער ל-32 חודשי מאסר מתוכם 16 חודשים בפועל ו-16 חודשי מאסר על

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

1 תנאי בגין לקיחת שוחד, קשירת קשר לבצע פשע, הוצאת מסמך ממשומרת, מרמה והפרת
2 אמונים וגילוי בהפרת חובה. ושם אמרה הש' שטרסברג כהן את הדברים הבאים :

3
4 "מדובר לא רק בעבירת שוחד אלא בעבירות המהוות ניצול לרעה של מעמד המערער כעובד
5 צבור ושמוש במידע חסוי תוך חשיפתו האסורה ותוך פגיעה בצנעת הפרט ובחסינותם של
6 מאגרי מידע. בעבירות מסוג זה עומדים בפנינו לא אחת מערערים בעלי עבר נקי, שכן, מדובר
7 בעובדי ציבור שבמסגרת עבודתם כנאמני ציבור סוטים הם מן השורה ומתפתים למעול
8 בתפקידם לשם בצע כסף, וגורמים על ידי כך נזק עצום לתדמיתו של עוד הציבור בעיני הציבור,
9 לאובדן אמון הציבור בעובדיו ולהדבקה תוית של שחיתות לעובדי הציבור.

10 לפיכך אין לעברו הנקי של המערער, כשלעצמו, משקל הגובר על משקלו של האינטרס
11 הציבורי".
12
13

14 43. במקרה נוסף נדחה ערעורו של אסכנדר דיב בע"פ 3445/96, בש"פ 5574/96 אסכנדר דיב נ'
15 מדינת ישראל, תק-על 96 (3), 57 ולהלן לשון פסק הדין במלואו :

16
17 "המערער שימש כפקיד הערכה במשרד מס רכוש. על פי הודאותיו בעובדות הוא לקח שוחד,
18 בצע מרמה והפרת אמונים וקיבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, וזאת על-פי הפרטים
19 שמופיעים בארבעה פרטי אישום נפרדים. באחד מפרטי האישום הוא הורשע גם בזיוף. בגין כל
20 אלו הוטלו על המערער 3 שנות מאסר מהן 2 לריצוי בפועל. כן הוטל עליו קנס בסך 5,000 ש"ח
21 או שני חודשי מאסר תמורתו. הערעור שלפנינו הוא על חומרת העונש. דינו של ערעור זה
22 להידחות. העבירות אותן עבר המערער הן חמורות והן פוגעות באמון הציבור ברשויות השלטון.
23 גם אם נקבל את טענות הסגור לפיהם פעל המערער שלא לשם בצע כסף אלא כדי לסייע לדודו
24 החולה ואף אם נתחשב בנסיבותיו האישיות הלא קלות ובהן מחלת אשתו, הרי העונש שהוטל
25 עליו תואם את מדיניות הענישה הכללית וממילא אינו מצדיק את התערבותה של ערכאת
26 הערעור.
27
28 הערעור נדחה".
29

30 44. בע"פ 4571/94, אליהו אברהם נ' מדינת ישראל, תק-על 95 (1), 1031 הורשע
31 המערער בבית המשפט המחוזי בתל אביב בגין לקיחת שוחד וכן אישום על מרמה והפרת
32 אמונים. בית-משפט המחוזי גזר על המערער שלוש שנות מאסר, מהן שנתיים לריצוי
33 בפועל ושנה אחת על-תנאי. המערער ערער על חומרת גזר דינו והמדינה ערערה על קולת
34 העונש.
35

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

במקרה האחרון דובר במערער אשר מצבו הנפשי מעורער והוא הוכר על-ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה במאת האחוזים. והש' צ' א' טל אמר את הדברים הבאים:

”ואכן מבחינת נסיבותיו האישיות אין לומר שהן לא נגעו ללבנו.

ואולם, לא יכולנו להתעלם מן ההשחתה שבמצב נטילת שוחד על ידי עובד הציבור שניתן בו אמון רב ומן הסכנה הרבה הצפויה מעבירה זו למידקם המינהל הציבורי ולכל אורחות חיינו במדינה מתוקנת. המערער הורשע ב-27 מעשי שוחד וב-12 מעשים של מידמה והפרת אמונים, שנפרשו על פני כחמש שנים. אין המדובר איפוא במעידה חד פעמית, אלא במה שהתביעה כינתה ”תעשיית שוחד והפרת אמונים”. לפיכך, הנסיבות האישיות הקשות של המערער חייבות לסגת מפני שיקולי מדיניות הענישה וההרתעה. ערעורו של המערער - נדחה.

ראוי היה המערער שנחמיר בעונשו רב-יתר ממה שנעשה בסופו של דבר. רק בהתחשב בסיבולו הקשה, בגילו ובמצבו הנפשי, ובהתאם למינהגו של בית המשפט שלערעור שלא למצות את שורת הדין, אנו מחליטים לקבל את ערעור המדינה ולהעמיד את עונשו של המערער על שלוש שנות מאסר לריצוי בפועל ועוד שתי שנות מאסר - על תנאי, והתנאי הוא כפי שנקבע בגזר דינו של בית משפט קמא.” (הדגשות שלי – א.ט.)

45. רע"פ 7596/00 **יעקב גל נ' מדינת ישראל**, תק-על 2000(4), 443 נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקש. בבית משפט השלום הורשע המערער בעבירות של לקיחת שוחד והפרת אמונים. בית המשפט הטיל על המערער, בין השאר, 36 חודשי מאסר בפועל. על פסק-דינו הוגשו שני ערעורים. ערעור המבקש על ההרשעה ועל חומרת העונש נדחה, ערעור המדינה על קולת העונש התקבל ותקופת המאסר בפועל הועמדה על 48 חודשים. על כך הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון והיא נדחתה.

46. בע"פ (חיפה) 2017/01 **יהושע כץ נ' מדינת ישראל**, תק – מח 2002 (1), 2099, ערער המערער על פסק דינו של ביהמ"ש השלום בחיפה. המערער הורשע בעבירות של לקיחת שוחד והפרת אמונים. בית המשפט השלום גזר את דינו של המערער ל-40 חודשי מאסר בפועל, 20 חודשים של מאסר על תנאי וקנס כספי של 36,000 ש.ה. הערעור נתקבל בחלקו ונקבע כי המערער ירצה 35 חודשים מאסר בפועל ו-25 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 47. בתפ (ירושלים) 2834/00 מדינת ישראל נ' חפץ שמעון, תק – של 2002 (3), 18 הורשע
2 נאשם מס' 1 בעבירות של לקיחת שוחד וזיוף ונאשם מס' 2 הורשע בעבירות של תיווך
3 בשוחד, מתן שוחד והודעה כוזבת. לגבי נאשם מס' 1 מציינת הש' אגמון:

4

5 "לאחר שלקחתי בחשבון את מחלתו של הנאשם, ואת העובדה שלא היה זה שיום את
6 המעשים, וכן את הסבל שנגרם לאשתו וילדיו, לא שוכנעתי כי בנסיבות דלעיל, על אף שיש
7 לקחת אותן בחשבון לעניין מידת העונש, יש בכדי לשנות מהכלל, המחייב מאסר בפועל.

8

9 לאור כל האמור אני גוזרת על הנאשם 1 עונש מאסר בפועל בן שנים עשר חודשים. כן אני גוזרת
10 על הנאשם 1 מאסר על תנאי של שנים עשר חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך שלוש שנים
11 עבירות על פרק ט, סימנים ד' ו-ה' לחוק העונשין. לאור מצבו הכלכלי של הנאשם, ובהתחשב
12 בסבלם של אשתו וילדיו אני גוזרת קנס על הנאשם". (הדגשות שלי – א.ט.)

13

14 לגבי נאשם מס' 2 אמרה השופטת את הדברים הבאים:

15

16 "...הנסיבה המיוחדת העיקרית עליה הצביע ב"כ נאשם 2 ונאשם 2 העיד עליה היא מחלת בנו.
17 בנו של הנאשם 2, בן 18 וחצי לוקחה במחלה נדירה שנקראת נרקולפסיה. מדובר בהפרעה
18 במנגנון השינה במוח הדורשת טיפול תרופתי וגורמת להתפרצויות זעם וחוסר אפשרות לתפקוד
19 נורמלי בחיי היום יום. לדבריו עליו לשהות עם בנו במשך שעות, כל יום, במטרה להרגיעו. עובדה
20 זו מופיעה גם בתסקיר המבחן שהתבסס על חוות הדעת הרפואיות שנמסרו לקצינת המבחן. על
21 פי תסקיר המבחן כתוצאה מההליך הפלילי חלה הרעה בתפקודו של הנאשם 2, והנמל של
22 הטיפול בבן נופל בתקופה האחרונה על אשתו.

23

24 לאחר שלקחת בחשבון את כל הגורמים לעיל אני מטילה על הנאשם 2 עונש מאסר לריצוי
25 בפועל של 14 חודשים, בניכוי ימי מעצרו. כן אני מטילה על הנאשם 2 מאסר על תנאי של 14
26 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך שלוש שנים עבירה על חוק התכנון והבנייה או עבירה לפי
27 פרק ט' סימנים ד' ו-ה' לחוק העונשין".

28

29

30 48. מכל המקובץ עולה, כי הדעה לפיה העונש ההולם בנסיבות אלו הינו מאסר בפועל אינה
31 דעת יחיד, בלשון המעטה ובתי המשפט התריעו לא פעם כי אם לא תינקט יד קשה
32 בעבירות אלו, הרי שלא נוכל למגרן. והמציאות מוכיחה זאת.

33

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

הבעייתיות המובנית של מקצוע החוקר הפרטי

49. הטענה החזקה ביותר שראיתי לטובת הנאשמים היא כי מקצוע החוקר הפרטי בישראל היום סובל מבעיה מבנית. במילים פשוטות יותר, המקצוע גורם לאנשים לעמוד בפני דילמות בלתי אפשריות.

50. הנאשמים הציגו בפני את הבעיה העומדת בפני חוקר פרטי המשתדל למלאות את תפקידו. גופים שונים במשק, וגופים מכובדים, מבקשים ממנו אינפורמציה כאשר ברור וידוע לכל מבין שאין שום דרך שבעולם להשיג מידע זה באמצעים חוקיים גרידא. בנקים, עורכי דין, חברות גדולות וקטנות, ואפילו המדינה במקרים לא מעטים מבקשים "חקירות כלכליות" על אנשים. ברוב המקרים מדובר בחייבים שאינם משלמים את חובותיהם וישנו נסיון כן וישר לברר עליהם פרטים.

51. כידוע, בישראל ולא רק בישראל, אין זה פשוט להוציא כסף מחייבים גם אם יש להם רכוש. תביעה כספית לוקחת זמן רב וגם בסיומה קשה להגיע לרכוש החייב משום שמן הסתם הלה יסתיר אותו וינסה להעלימו עד גמר המשפט. ניתן כמובן להטיל עיקול על נכסים מסויימים אולם פה ישנה בעיה שכן כיצד יכול נושה הגון להטיל עיקול אם איננו יודע מהם נכסי החייב? כדי לברר אלו הם נכסי החייב זקוק הוא לחוקר פרטי. אולם, מה יעשה חוקר פרטי ולא יחטא? כיצד אמור חוקר פרטי להשיג מידע זה?

52. יש להעיר כי אין לחוקר פרטי כל עדיפות מאשר אזרח רגיל לגבי קבלת מידע ממאגרי מידע כלשהם. אין זה המצב בכל העולם, וישנן מדינות שיש לחוקר פרטי מעמד בחוק. אולם, לא כך הוא בישראל. חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב – 1972 מכיל הוראות מפורטות על הנדרש מחוקרים פרטיים.⁶ הללו נדרשים לעמוד בבחינות, לסיים לימודים שונים, להתמחות לפחות שלוש שנים וכן הלאה. אולם, לא ראיתי בשום מקום

⁶ ס"ח 654, התשל"ב (2.4.1972), עמ' 90. תיקונים: ס"ח 1823, התשס"ב (15.1.2002), עמ' 97; ס"ח 1825, התשס"ב (29.1.2002), עמ' 116 [התשס"ב (מס' 2)].

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

- 1 איזשהי תועלת ו/או יתרון שיש להם על אזרח רגיל שלו אסור לעסוק בחקירות. כל
- 2 יתרונם הוא בכך ש "מותר להם" לעסוק בחקירות, מה שאזרח רגיל איננו יכול בד"כ
- 3 לעשות. אולם אין להם כל זכאות למידע כלשהו.
- 4
- 5 53. מדברי הנאשמים שנטענו ללא התנגדות התביעה, של הנאשם לב שנמסרו ללא התנגדות,
- 6 ומהידוע לבית המשפט הרי ניתן לומר שבעשר עשרים השנים האחרונות חל שינוי מהותי
- 7 בדרכי אסיפת הידע. לפני עידן מאגרי הידע חקירה כלכלית היתה ענין מסובך ויקר
- 8 שמעטים יכלו לעמוד בו. היא התבססה על מעקבים, נבירות בפחי אשפה, ועל פעולות
- 9 אחרות שאולי גם אז לא היו לגמרי לגיטימיות. בשנים האחרונות מחיר החקירות ירד
- 10 משמעותית וזאת, בשל מאגרי המידע הרבים הנפוצים. עיקר החקירה נעשה כיום על ידי
- 11 שימוש מושכל במאגרי מידע. וכאן סתם המחוקק את דברו בכל הנוגע לחוקרים פרטיים.
- 12
- 13 54. יש הגיון רב בטענת הסנגורים בנקודה זו. חוקר פרטי ממלא חוסר ונותן שירות לציבור.
- 14 מדובר בשירות הכרחי החשוב הן למערכת האכיפה והן למערכת המשפט. מה יעשה אדם
- 15 המנסה לאתר חייב שאיננו משלם ונמלט? מה יעשה לעיתים אדם המנסה למצוא אדם
- 16 אחר אשר איננו מצוי? מה יעשה אדם המנסה לאתר רכוש ששייך לחייב שהונה אותו
- 17 ונעלם? לא בכל המקרים המשטרה מתערבת ובמקרים רבים מדובר בסכסוך אזרחי או
- 18 מעין אזרחי. ואפילו כשמדובר בסכסוך פלילי, לא תמיד יש למשטרה את הזמן
- 19 והמשאבים הדרושים. מבחינה זו החוקרים הפרטיים נותנים שירות חשוב לציבור ומן
- 20 הראוי לעודדם.
- 21
- 22 55. מבחינה כמותית, הרי רוב מוחלט של החקירות מוזמן כיום על ידי גופים מכובדים
- 23 ורשמיים. כחמישים אחוז מהפעילות מתבצעת עבור חברות הביטוח, הבנקים, חברות
- 24 כלכליות וממשלתיות. כשלושים אחוז מהפעילות מבוצעת עבור הממסד הכולל את כל
- 25 משרדי הממשלה ורוב הרשויות המקומיות. עיקר עשרים האחוזים הנותנים מבוצעים
- 26 עבור מערכות כלכליות וגופים פרטיים ורק כשני אחוזים מהם מבוצעים בתחום האישות.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

- 1 יתירה מזאת, חלק הארי של המידע המוגש על ידי החוקר הפרטי ללקוח מוגש כיום לבית
2 המשפט לצורכי ראיות בהליכים משפטיים או בהליכי בוררות.⁷
3
- 4 56. לטענת הנאשמים לפני, ידעו הרשויות בעבר ויודעות עד היום, כי פעולות אלו שאינן
5 חוקיות נעשות. שאם לא כן נשאלת השאלה כיצד גופים כלכליים מכובדים ומשרדים
6 ממשלתיים רשמיים מקציבים סכומים פעוטים יחסית לשם איתור חייבים? כיצד הם
7 מבקשים פעולות חקירה כאשר ברור מראש שיהיה זה בלתי אפשרי לתת אינפורמציה
8 במחיר שאותו משלמת המדינה? האם נהיה תמימים עד כדי לסבור שכל הגופים הללו
9 אינם יודעים כי בסופו של ההליך מושג מידע שלא כדין? האם אין זה ברור כי בסופה של
10 השלשלת מגיע המידע ממאגר מידע מוגן?⁸
11
- 12 57. נוסף רק שהמחוקק נתן לבו לכך. בתאריך 24.5.2004 הוגשה לכנסת הצעת חוק פרטית
13 "הצעת חוק חוקרים פרטיים התשס"ד 2004" המסדירה מחדש את מעמדו של החוקר
14 הפרטי.⁹ בין שאר העניינים שעוסקת בהם הצעת החוק, היא מסמיכה חוקרים פרטיים
15 לקבל מידע ממספר מאגרים שבדרך כלל אינם פתוחים לכלל הציבור הרחב. לדידי, מן
16 הראוי היה אולי להרחיב את מספר המאגרים הפתוחים לפנייהם ולהתנות בתנאים
17 ברורים את הסיבות שבעטיין ניתן לדלות מהם חומר, אולם חיוני כי סוגיא זו תפטר
18 בחקיקה ויפה שעה אחת קודם. אין לי אלא לקוות כי חקיקה זו תסתיים במהרה.
19
- 20 58. לשאלה זו של מהות תפקידו של החוקר הפרטי לא קבלתי הסבר טוב על ידי המדינה
21 והתשובה הייתה מגומגמת. לטענת הפרקליטות, צריך חוקר פרטי לפעול על פי החוק ורק
22 על פי החוק. אני מסכים עם כך לחלוטין אולם לא הוסבר לי כיצד בדיוק ניתן להשיג

⁷הנתונים הם על פי טענת לשכת החוקרים הפרטיים בישראל (ע"ר). ראו בעניין זה:

http://www.ibpi.org.il/files/bottom_files/bureau_files/bureau_pub_txt_files/law-prop.doc

⁸ יש אפשרויות שונות איך יגיע המידע אך המשותף לכולן הוא אי חוקיותן. יתכן כי עובד ציבור מעביר את המידע ממאגר שבתחום אחריותו, יתכן כי משרדי החקירות עצמם מחזיקים מאגרי מידע שהגיעו אליהם שלא כדין, יתכן כי hacker כל שהוא חדר למחשבים והוציא את המידע, ועוד אפשרויות נוספות. כולן אבל בלתי חוקיות בעליל.

⁹ ראו: <http://www.knesset.gov.il/privatelaw/data/16/2303.rtf>

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

- 1 מידע על פי החוק. יהיה זה מוזר אם בית המשפט יטמון את ראשו בחול ויתעלם מהמצב
- 2 בפועל.
- 3
- 4 59. למען הסר ספק, הרי ברור כי מעשי הנאשמים חמורים ויש פה עבירה בוטה על החוק. אין
- 5 כל דרך בעולם להסיר מהם את האחריות הפלילית, אך יש להתחשב בכך לעניין העונש.
- 6
- 7 האם קיימת לנאשמים הגנה מן הצדק?
- 8
- 9 60. אחת הטענות של הסניגורים הייתה כי קיימת לנאשמים הגנה מן הצדק. קרי, אם
- 10 הרשויות הזמינו חקירות, שילמו מחירים לא ריאליים, ועצמו את עיניהם בדבר מקורו של
- 11 המידע, מה לנו כי נלין על הנאשמים? טענה זו נדחית על ידי על הסף אולם רק מחמת
- 12 כבודם של הסניגורים חייב אני להם תשובה מדוקדקת.
- 13
- 14 61. הגנה מן הצדק היא ברייה מוזרה בעולם המשפט ונסבירה בקליפת אגוז. לשם הגנה זו
- 15 אין נפקא מינא כלל אם אכן ביצע הנאשם את העבירה אם לאו. יתירה מזו, הגנה זו
- 16 איננה מופיעה אפילו ברמז בחקיקה וכל כולה היא יציר הפסיקה.¹⁰
- 17
- 18 62. נכון הוא שישנם מלומדים הרואים בהכרה בהגנה זו התקדמות. דעתו של בית משפט זה
- 19 שונה לחלוטין. ישנה מידה רבה של אי נוחות בשימוש בהגנה מן הצדק. אחרי ככלות הכל
- 20 יש חוק בישראל ואמונים אנו על שלטון החוק. מי שהפר את החוק, ולכל הדעות עשה
- 21 זאת, מניין החירות לבית משפט לקבוע אם ההליכים הפלילים נגדו ייפסקו? אפילו נהגה
- 22 הרשות שלא כדין בקטע זה או אחר, מה עניין זה לעניין הפרת החוק של הנאשם? הניסיון
- 23 מלמד שכאשר הצדק נפגע קיימות כבר לנפגע הגנות משפטיות שפותחו במהלך השנים.
- 24 אין לכן צורך להוסיף עליהם הגנה חדשה שאיננה מוגדרת היטב. גם כך בוקרו בתי

¹⁰ אם כי כרגיל במשפטנו לאחרונה, גם פה נטען כי ניתן לגזור את הזכות להליך הוגן מחוק כבוד האדם וחירותו. ראו בעניין זה: ישגב נקדימון "הגנה מן הצדק" נבו הוצאה לאור תשס"ד – 2003; פרופ' זאב סגל ואבי זמיר "הגנות מן הצדק כיסוד לביטול אישום – על קו התפר בין המשפט הפלילי והמשפט הציבורי" הפרקליט מז' חוברת א' עמ' 76-42

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

- 1 המשפט (ואולי בצדק) על שלקחו לעצמם סמכויות לא להם ואינני משוכנע שיש צורך
2 להוסיף בכך.
3
4 63. המציאות גם מלמדת שטענת ההגנה מן הצדק מועלית דווקא על ידי אלו הרחוקים
5 מלהיות חלשים ומדוכאים. טענת הגנה מן הצדק הועלתה לא פחות ולא יותר מאשר
6 במשפט "הבנקאים".¹¹ תהיה דעתנו האישית אשר תהיה על משפט זה ועל תוצאותיו, אך
7 אין חולק כי הנאשמים בו היו רחוקים מאוד מלהיות שייכים לחלק החלש של
8 האוכלוסייה. האם דווקא מגזר זה של הנאשמים הוא זה שצריך הגנה ייחודית של הגנה
9 מן הצדק?
10
11 64. ישנן דעות מכובדות הטוענות כי רצוי לה להגנה זו שלא נולדה משנולדה. ואם אין מנוס
12 וכבר נולדה, אזי גם אז מוצדק קיומה רק לשעת הדחק ולעת מצוקה. בית משפט זה
13 שייך לאסכולה זו הסוברת כי הגנה מן הצדק רצוי שתטען אך ורק במקרים קיצוניים
14 ויוצאי דופן. מקרים שבהם חוסר הצדק בהליך בולט וזועק לשמיים. מקרים שבהם כל
15 שומע תיצלנה שתי אוזניו ויש הסכמה גורפת כי אי-הצדק ברור.
16
17 65. המקרה שלפנינו רחוק מלהיות כזה. הנאשמים עסקו במקצוע שמעצם טבעו מעורר
18 דילמות אתיות רבות. יכלו הם שלא לבצע פעולות בלתי חוקיות, או להתמקד בעיסוקם
19 בפעולות אחרות. אולם מכאן ועד הגנה מן הצדק הדברים רחוקים כרחוק מזרח ממערב
20 ועל כן יש לדחות טענה זו על הסף.
21

חוות הדעת של שירות המבחן

- 22
23
24 66. במקרה שלפנינו, הוגשו תסקירים מטעם שירות המבחן לגבי נאשמים 1, 2 ו-4. לגבי נאשם
25 מס' 3 לא הוגש תסקיר בשל בעיות טכניות שונות אולם, בדיון מיום 22.12.04 הוסכם על

¹¹ ע"פ 2910/94 יפת ואח' נ. מדינת ישראל פ"ד (2) עמ' 221

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

- 1 פי הצעת בית המשפט כי ההנחה תהיה שהתסקיר חיובי וכי הצעת קצין המבחן תהיה
- 2 לשל"צ כמו לשלושת הנאשמים האחרים.
- 3
- 4 67. קריאת התסקירים מעלה תמונה זהה אצל כל הנאשמים. מדובר באנשים נורמטיביים
- 5 לחלוטין ושומרי חוק בדרך כלל. מדובר באנשים ששירתו שירות מלא בצבא וחלקם אף
- 6 המשיכו במשטרה מספר שנים ובהמשך חייהם הגיעו לעיסוקם כחוקרים פרטיים, איש
- 7 איש בדרכו הוא. גם מבחינה חברתית מדובר באנשים שבאו ממשפחות נורמטיביות,
- 8 בחלקם הקימו משפחות, הביאו ילדים ומנהלים חיי משפחה רגילים.
- 9
- 10 68. המלצת שירות המבחן היתה כי לאור עברם של הנאשמים ולאור כך שמדובר באנשים
- 11 ממוסדים הרי שעונש מאסר בפועל יהיה בו פגיעה קשה בהם והם עלולים להחריב את
- 12 עולמם. מעל הכל עומדת העובדה כי מדובר בנאשמים המיצרים על מעשיהם ומביעים
- 13 חרטה. אשר לכן המלצת שירות המבחן היתה של"צ ללא הרשעה בהיקף של 250 שעות.
- 14
- 15 69. לא מצאתי בחוות הדעת של שירות המבחן ולו נסיבה אחת בגינה אין להטיל על הנאשמים
- 16 מאסר בפועל. כל עבירת צווארון לבן מניחה בחובה אנשים נורמטיביים, בעלי מעמד
- 17 אישי, חברתי וכלכלי תקין. ברור הוא כי שליחת אדם למאסר ממוטטת את עולמו, אולם
- 18 לעיתים זוהי בדיוק מטרת הענישה. שאם לא תאמר כן, מה הרתעה תהיה בעונש מאסר?!
- 19
- 20 70. מעבר לכך, חישוב קר כזה של שיקום נותן עדיפות לנאשמי הצווארון הלבן. ההנחה
- 21 המובלעת בשתיקה היא כי אנשים אשר חייהם הרוסים ממילא להם מגיע עונש המאסר
- 22 בפועל, להם לא מגיעה האפשרות להשתקם. אולם, אנשי הצווארון הלבן, מדוע שנפגע
- 23 בהם? למותר לציין ששיקול שכזה בעייתי הוא.
- 24
- 25 71. אין אני בא בטרוניות לשירות המבחן. מטרות שירות המבחן שונות והמגמה השולטת בו
- 26 היא מגמה שיקומית וטיפולית. שירות המבחן איננו אמור לשקול את האינטרס הציבורי
- 27 הכללי אלא להציב מול עיניו את העברין הסצפיציפי והדרך המיטבית לטפל בו. אני
- 28 מסכים בהחלט עם טענת שירות המבחן כי שליחת הנאשמים למאסר תהווה פגיעה בהם.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 אלא שהשאלה איננה אם תהיה פגיעה אם לאו, אלא האם יש אלטרנטיבה לפגיעה זו?
2 ובמקרה שלפנינו אין מנוס מכך.

3
4 72. כפי שהסברנו מקודם, בכל פשעי הצווארון הלבן, הדגש צריך להיות יותר על האינטרס
5 הציבורי ופחות על הנסיבות האישיות. בכל המקרים הללו מדובר על עבירות של מעילה
6 באימון של אנשים נורמטיביים ובעלי מעמד חברתי גבוה יחסית. אין שום אפשרות
7 להלחם בתופעות אלה ללא ענישה מחמירה. אשר על כן, שרות המבחן עושה את מלאכתו
8 נאמנה בהתאם למטרותיו, אולם במקרה שלפנינו המלצתו איננה ניתנת לצערי ליישום.

עניין השיהוי

9
10
11
12 73. נקודה שאין להתעלם ממנה היא עניין השיהוי ועינוי הדין שנגרם לנאשמים שלא
13 באשמתם דווקא. כתב אישום זה מדבר על מאורעות שבשנת 2000 וקודם לכן. החקירות
14 והמעצרים בעטיו נעשו בסוף שנת 2000. רק כשנתיים אחר כך הוגש לבית המשפט
15 המחוזי בירושלים ב - 12.3.2002 ואחר תהפוכות שונות הגיע לדיוני לראשונה במרץ
16 2004 ובסופו של דבר הודו הנאשמים בכתבי האישום המתוקנים שלפני.

17
18 74. אנו נמצאים כעת בסוף שנת 2004 ואין אפשרות להתעלם מהזמן שעבר. אין זה גם
19 המקום לדון בשאלה מדוע התעכב הדיון אולם התוצאה הסופית ברורה. אשר לכן, יש
20 להתחשב בעינוי הדין שעברו הנאשמים בעניין העונש.

21

22

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

לאור כל אלו, מהו העונש הראוי לנאשמים שלפנינו:

75. כפי שהסברנו, העונש ההולם לעבירות מעין אלו הוא מאסר בפועל ומאסר ממש. אולם אין חולק שהענישה היא אינדיבידואלית ואין אפשרות לקבוע מסמרות. לצורך קביעת העונש, נסביר בקצרה את מעשיו של כל נאשם על פי כתב האישום המתוקן והסופי שהוגש לי, נסקור את בקשות התביעה וההגנה, ולאור אלו יחד עם כל האמור למעלה יוסק העונש המתאים לעניינו. כמו מקודם, נתאר את המעשים על פי קרבתם למקור המידע.

76. נאשם מס' 3 דודי גל, היה הקרוב לעובד הציבור שרון זבריקו שהיה איש מרכזת בזק. על פי כתב האישום, במשך מספר שנים העביר זבריקו לנאשם מספר רב של פלטים וידעיות מתוך מאגר בזק תמורת תשלום. ליתר דיוק, כתב האישום המתוקן מדבר על שתי תקופות (1996-1994 ו 1998-2000). סך הכל מדובר על כחמש שנים שבהם קבל וספסר הנאשם במידע אישי.

77. הוא הואשם לכן בעבירות של מתן שוחד (291 לחוק העונשין); הוצאת מסמך ממשמורת חוקית (סעיף 267(ב) לחוק העונשין); חדירה לחומר מחשב (סעיף 5 בצירוף 4 לחוק המחשבים); הפרת חובת הסודיות במאגרי מידע (סעיף 16 לחוק הגנת הפרטיות) ו – שמוש שלא כדין במאגרי מידע (סעיף 8(ב) בצירוף עם סעיף 31(א)(1) לחוק הגנת הפרטיות).

78. התביעה בקשה עונש מאסר בפועל משמעותי ושלא יפחת משנה, מאסר על תנאי וקנס כספי. ההגנה בקשה לעומת זאת שלא להרשיע את הנאשם תוך הסתמכות על תסקיר קצין המבחן ולהסתפק בשירות לתועלת הציבור.

79. לאחר ששקלתי, הגעתי למסקנה כי מעשיו של גל הם החמורים. החומרה נובעת ממתן השוחד לעובד הציבור זבריקו במשך תקופה כה ארוכה ומתמשכת. הנאשם במשך שנים

בתי המשפט

בית משפט השלום ירושלים

פ 001536/04

בפני : שופט : טננבוים אברהם.נ.

תאריך : 26/12/2004

- 1 מקבל חומר חסוי ממאגר מידע ומספסר בו הלאה. בכתב האישום מופיעים לפחות
- 2 חמישה חוקרים פרטיים שקבלו מהנאשם ידיעות בתקופה זו.
- 3
- 4 80. הנאשם לפני ניסה להמעיט בחומרת המעשים ותיאר את הקשר בינו לבין זבריקו כקשר
- 5 חברי שנוצר כששניהם התאמנו באותו מכון כושר מספר פעמים כל שבוע. לטענתו
- 6 בתחילה מסר את המידע לחוקרים ללא תשלום ואף לא שילם עליו לזבריקו, ורק מאוחר
- 7 יותר החל לשלם עבורו. אין אני יכול לקבל זאת. הנאשם הוא אדם אינטיליגנטי וברור
- 8 שידע והבין והפנים כי מעשיו אסורים. לא ברור לי גם מהות הקשר בינו ובין זבריקו שכן
- 9 השניים לא בדיוק התחלקו בשלל. הנאשם שילם לזבריקו כמאה ₪ עבור כל פלט אך גבה
- 10 עבורו מהחוקרים בין ₪ 300 לבין 550 ₪ לפלט. דהיינו, מחיר של פי שלושה עד חמישה
- 11 מהסכום אותו שילם. אם הקשר היה כה לבבי וחברי, היינו מצפים לחלוקה "הוגנת" עד
- 12 כמה שניתן לצפות לחלוקה הוגנת בין עבריינים.
- 13
- 14 81. חומרת הנסיבות נובעת מכך שהנאשם הוא היחיד שהורשע במתן שוחד במשך תקופה
- 15 המשתרעת על פני כמה וכמה שנים. הוא זה שהיה קרוב אל עובד הציבור וניצל קירבה זו
- 16 לרכישת מידע ולמכירתו לכמה וכמה חוקרים פרטיים. מתן שוחד הוא עבירה חמורה ואין
- 17 טעם להאריך על חומרתו של השוחד. צריך כי יצא מבתי המשפט מסר בלתי מתפשר כי
- 18 כל המשחד, אחת דינו למאסר, ולמאסר משמעותי.
- 19
- 20 82. ראיתי ושמעתי את בכייה של אחותו לפני לגבי ההרס שייגרם למשפחה ולנאשם. מדובר
- 21 בבחור צעיר ורווק בן 33 שמקור פרנסתו נהרס ונישואיו המתוכננים בוטלו עקב
- 22 הסתבכותו בכתב אישום זה. אולם אין מנוס מעונש מרתיע. זהו אחד מהמקרים שבהם
- 23 על בית המשפט להקשיח את לבו. לא מטעמי נקם גרידא אלא כענישה צופה פני עתיד.
- 24
- 25 83. נציין גם כי הוא היחיד מבין הנאשמים שלא היה בידו רישיון לחוקר פרטי אך בכל זאת
- 26 התעסק בפעולות הייחודיות לחוקר פרטי. משום מה לא מופיעה בכתב האישום העבירה
- 27 על סעיפים 3 ו- 9 לחוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב – 1972. אולם מכיוון
- 28 שהתביעה לא בקשה זאת, אין מקום להרשיעו בכך.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1

2

84. אשר לכן אני דן את הנאשם דודי גל כדלהלן:

3

4

א. מאסר בפועל של 15 חודש. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר במגרש

5

הרוסים בירושלים ביום 13.2.2005 בשעה 12:00.

6

ב. מאסר על תנאי של שבעה חודשים לשלוש שנים אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע.

7

ג. קנס בסך 15,000 ₪ שישולם בחמישה תשלומים, או חמישה חודשי מאסר תמורתם.

8

התשלום הראשון ישולם ביום 15.2.2005. במידה ותשלום אחד לא ישולם במועדו,

9

תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

10

85. נאשמים 1 ו-2 יונה כהן ויעקב לב דומים במידת מה במעשיהם. שניהם הם חוקרים

11

פרטיים שקנו, מכרו, סחרו, והחליפו מידעים רבים עם חוקרים פרטיים רבים. אומנם

12

הם לא היו בקשר ישיר עם עובדי הציבור, אך כמות העבירות, משכס, ואורכם היא

13

עצומה. בספירה לא מדויקת נראה כי נאשם מס' 1 העביר מידע רב ומגוון לפחות

14

לחמישה עשר חוקרים פרטיים אחרים.

15

16

17

86. נאשם מס' 1 יונה כהן הואשם בעבירות הבאות:

18

19

שמוש שלא כדין במאגרי מידע (סעיף 8(ב) בצירוף עם סעיף 31(א)(1) לחוק הגנת

20

הפרטיות); פגיעה בפרטיות – עבירה לפי סעיף 5 בצירוף עם סעיפים (9-10) לחוק הגנת

21

הפרטיות; התעסקות אסורה בחקירות – עבירה לפי סעיפים 3 ו-30 לחוק חוקרים

22

פרטיים ושירותי שמירה התשל"ב – 1972;

23

24

87. נאשם מס' 2 יעקב לב הואשם בעבירות הבאות:

25

26

שמוש שלא כדין במאגרי מידע (סעיף 8(ב) בצירוף עם סעיף 31(א)(1) לחוק הגנת

27

הפרטיות); פגיעה בפרטיות – עבירה לפי סעיף 5 בצירוף עם סעיפים (9-10) לחוק הגנת

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

- 1 הפרטיות; ניהול החזקה ושימוש במאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 8 לחוק הגנת
- 2 הפרטיות – עבירה לפי סעיף 8(א)-(ג) ו- 1(31) לחוק הגנת הפרטיות.
- 3
- 4 88. לציין כי יש שני הבדלים עיקריים בין נאשם 1 יונה כהן לנאשם מס' 2 יעקב לב. מסתבר
- 5 כי יונה כהן לא טרח לשלם את אגרות החוקר החל משנת 1990 ולא הצהיר על הכנסותיו
- 6 לאיש. קרי, הוא נהל משרד חקירות ועסק בחקירות ללא אישור כלשהו. על עבירות מס
- 7 אלו נשפט ונידון לעשרים חודשי מאסר. אין אפשרות להתעלם מהעובדה שלפנינו אדם
- 8 שבמצח נחושה מזלזל בכל מערכת החוק והנוהל. קשה לי לומר אחרת על אדם שבמשך
- 9 עשר שנים מתעלם מכל הוראות הדין ועושה כרצונו. מי שמתנהג כך, אל יתפלא על תגובת
- 10 הציבור כנגדו ואין לו להלין אלא על עצמו.
- 11
- 12 89. שנית, הנאשם לב הביע חרטה מהרגע הראשון ואף העיד בפרשה כנגד נאשמים אחרים
- 13 (לא כעד מדינה אלא כעדות רגילה). אין להתעלם מכך. אם כי לחובתו יש להוסיף כי
- 14 החזיק במשרדו מאגר מידע שלא נרשם כדין ולא ברור אם היה מצליח לרושמו.
- 15
- 16 90. המדינה בקשה לשלוח את הנאשם יונה כהן למאסר בן שנתיים ימים ואת הנאשם לב
- 17 למאסר בן שנה אחת. זאת כמובן בנוסף לקנסות גבוהים ומאסרים על תנאי. ההגנה
- 18 בקשה בהסתמך על תסקיר שרות המבחן להסתפק בעונש שלי"ץ בלבד.
- 19
- 20 91. הגעתי למסקנה שלמרות שהעבירות חמורות, ובמקרה הרגיל מן הראוי אכן היה לשלוח
- 21 את הנאשמים למאסר לתקופה ארוכה מזה שבקשה התביעה, אין זה המקרה הראוי.
- 22 זאת הן בשל השיהוי הרב, הן בשל העובדה כי הנאשמים לא היו במגע עם עובדי ציבור,
- 23 אך בעיקר בשל הבעייתיות המקצועית של חוקרים פרטיים שעמדנו עליה ואנו תקווה כי
- 24 המחוקק יתערב בה. אשר לכן, החלטתי לדון את הנאשמים כדלהלן:
- 25
- 26 92. אני דן את נאשם מס' 1 יונה כהן:
- 27

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 א. מאסר בפועל של 14 חודש. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר במגרש הרוסים
2 בירושלים ביום 13.2.2005 בשעה 12:00.
3 ב. מאסר על תנאי של שבעה חודשים לשלוש שנים אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע.
4 ג. קנס בסך 10,000 ₪ שישולם בחמישה תשלומים, או חמישה חודשי מאסר תמורתם.
5 התשלום הראשון ישולם ביום 15.2.2005. במידה ותשלום אחד לא ישולם במועדו,
6 תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.
7
8 93. אני מרשיע את את נאשם מס' 2 יעקב לב בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום ודן
9 אותו כדלהלן:

10
11 א. מאסר בפועל של שמונה חודשים. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר במגרש
12 הרוסים בירושלים ביום 13.2.2005 בשעה 12:00.
13 ב. מאסר על תנאי של שבעה חודשים לשלוש שנים אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע.
14 ג. קנס בסך 10,000 ₪ שישולם בחמישה תשלומים, או חמישה חודשי מאסר תמורתם.
15 התשלום הראשון ישולם ביום 15.2.2005. במידה ותשלום אחד לא ישולם במועדו,
16 תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.
17

18 94. נאשם מס' 4 יצחק וייצמן הואשם בעבירות הבאות:

19
20 הוצאת מסמך ממשמורת חוקית (עבירה לפי סעיף 267(ב) לחוק העונשין; פגיעה בפרטיות
21 – עבירה לפי סעיף 5 בצירוף עם סעיפים (9-10) 2 לחוק הגנת הפרטיות; חדירה לחומר
22 מחשב כדי לעבור עבירה אחרת – עבירה לפי סעיף 5 בצירוף עם סעיף 4 לחוק המחשבים,
23 התשנ"א – 1995.
24

25 95. נאשם 4 וייצמן הוא לכל הדיעות בעל החומרה הפחותה מכל הנאשמים. הוא הואשם בכך
26 שמספר פעמים קיבל מנאשם 3 גל פלטי שיחות יוצאות. לאור כך בקש סניגורו (שוב
27 בהסתמך על שירות המבחן) כי יוטל עליו עונש של של"ץ ללא הרשעה. לא ניתן לקבל

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1 זאת. אין מנוס ואין סיבה בעבירות כאלו להמנע מהרשעה ומעונש תקיף וכבר נימקנו
2 זאת למעלה פעמים רבות.

3

4 96. לאור כל אלו, אני מרשיע את הנאשם ודן אותו כדלהלן:

5

6 א. מאסר בפועל של 45 יום. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר במגרש הרוסים
7 בירושלים ביום 13.2.2005 בשעה 12:00.

8 ב. מאסר על תנאי של שלושה חודשים לשלוש שנים אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע.

9 ג. קנס בסך קנס בסך 5,000 ₪ שיסולם בחמישה תשלומים, או חמישה חודשי מאסר
10 תמורתם. התשלום הראשון ישולם ביום 15.2.2005. במידה ותשלום אחד לא ישולם
11 במועדו, תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

12

13 אחרית דבר

14

15 97. כל הנאשמים הואשמו, הודו, והורשעו על סמך הודאותיהם בכתבי האישום המתוקנים,
16 ובעיקר בעבירות של שמוש שלא כדין במאגרי מידע ופגיעה בפרטיות. מן העובדות עולה
17 תמונה לא נעימה של סחר ער במידעים שונים, שוק חי ותוסס שבו מוכרים, מחליפים,
18 קונים, ומעבירים מידע על אנשים בניגוד לכל חוק ונוהל. כל זאת כאשר המידע אמור
19 להיות סודי ופרטי ובוודאי איננו אמור להיות מופץ בדרך זו.

20

21 98. אין מנוס לדאבונו משימוש בעונש המאסר ומאסר בפועל ממש על עבירות אלו וכך נעשה.
22 בית משפט זה איננו שש להטיל עונשי מאסר ואין זה העונש האידיאלי.¹² אולם במציאות
23 הנוכחית ולאור החרפת וחומרת התופעה זהו העונש העיקרי שיש להשתמש בו. זה העונש
24 היעיל וההולם בעבירות צווארון לבן בכלל ובעבירות שלפנינו בפרט.

¹² באחרית הימים ובעולם אוטופי, אפשר ועונש המאסר יוחלף בעונש מתאים יותר. יתכן והדורות הבאים אף יראו עונש זה כאכזרי, מרושע, ונוקשה. אולם כרגע אין בידי החברה כלי ענישה עדיף ממאסר. ראו בעניין זה: אברהם טננבוים "הגישה האבולוציוניסטית – האם הגיעה העת לבטל את הענישה הפלילית?" **שערי משפט** (תמוז תשס"א) ב(3) עמ' 261-284.

בתי המשפט

פ 001536/04

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 26/12/2004

בפני: שופט: טננבוים אברהם.נ.

1

2 99. במקרה שלפנינו היו עונשי המאסר מתונים ולא חמורים וכמעט בכל המקרים רחוקים
3 ממה שבקשה התביעה. הסיבה העיקרית לכך היא הסתירה המבנית במקצועו של החוקר
4 הפרטי, סתירה שהמחוקק עדיין לא התייחס אליה ומן הראוי לנסות לפותרה. אולם אם
5 יסתבר כי עונשים אלו אינם מספיקים ולא השיגו את מטרם, לא יהיה מנוס מהטלת
6 עונשים ריאליים יותר.

7

8 100. אין לנו אלא לייחל כי המחוקק ישית את לבו למצב ויתקן במהירות את חוק החוקרים
9 הפרטיים ושאר ההסדרים החוקיים הקשורים אליו. במידה ואכן כך יעשה ומהר, ניתן
10 יהיה לקוות כי התופעות שהיו נשוא כתב האישום יפחתו משמעותית.

11

12 101. זכות ערעור לשני הצדדים תוך ארבעים וחמישה יום לבית המשפט המחוזי בירושלים.
13 במידה ויוגש ערעור, מעכב ביצוע עד לדיון בערעור.

14

15 בהזדמנות זו עלי לשבח את ארבעת הסניגורים שחפרו ויגעו ועשו כל שניתן למען
16 מרשיהם בנסיבות העניין, וכמדומני שלא הייתה אפילו טענה אחת שניתן היה לטעון
17 שלא הועלתה בפני.

18

19 המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשרות המבחן.

20

21 ניתן היום 26.12.2004 בנוכחות ב"כ המאשימה, הנאשמים, ובאי כוחם.

22

23 אברהם נ. טננבוים

24

שופט שלום

מקרא:

- עובדי ציבור
- רמה שניונית
- △ רמה שלישית
- רמה רביעית

